

Visst kan man tävla agility

Det är inte bara i skogen som taxen är en allroundhund. Det bevisade om inte annat Sveriges bredast meriterade tax – Hummelmoras Diva. Förutom att hon var en duktig viltspårshund tävlade hon i lydnadsklass elit och högre klass bruks. Favoritgrenen var dock densamma som mattes, tillika Hundsports agilityskribent, som tycker att taxen är en härligt utmanande agilityhund.

AV MARI EDMAN, TEXT &
YVONNE ÖSTER, BILD

– Agility med tax, funkar det?

Den frågan fick jag på ett otal på tävlingar, under de fem år Diva och jag reste landet runt i jakten på det perfekta agilityloppet. Trots att vi kanske precis hade gjort ett riktigt bra lopp.

Det jag har förstått att frågeställarna menar är: Går det att motivera en tax till att utöva den formen av samarbete med någon framgång? Och naturligtvis: Håller taxens rygg för att klättra och hoppa så mycket som agilityhundar måste göra?

– Vad ser det ut som? brukade jag fräsa.

Ja, jag vet. Jag är inte särskilt smidig. Men jag blev faktiskt förnärmad. Dels var Diva duktig. Åtminstone under de sista åren av sitt alltför korta liv. Dels skulle jag naturligtvis aldrig ha utsatt henne för något som jag trodde att hon skulle fara illa av.

Taxen är en mångsidig hund, avlad för att bland annat driva vilt. Och hur ser det ut i skogen? Jo, där finns stockar, stenar, berg, branter, hålor och en massa ”hinder” som taxen måste ta sig över.

Agilityhinder är något som föraren tränar sin hund till att ta på ett säkert sätt. Hunden måste lära sig att bedöma avstånd och lyfta på benen när den hoppar. Den måste lära sig att gå ner på kontaktfälten och att inte slänga sig av gungan för tidigt. Likaså måste den lära sig att hitta rätt ingång i slalomet och att ta sig mellan pinnarna enligt ett visst mönster. I högsta möjliga hastighet.

Som att driva vilt...

Lyckas man lära sin hund detta är det inte farligare att springa agilitylopp än att driva vilt. På en agilitybana är risken för att bli påkörd av en bil dessutom obefintlig. Så enligt de veterinärer och kiropraktorer som jag för säkerhets skull var i kontakt med, under Divas karriär, är det bara att gasa och styra.

Förutsättningen är förstått att föraren vårdar sin hund på rätt sätt. Det vill säga värmer upp och går av hunden ordentligt. Håller koll på muskler och leder genom att massera regelbundet. Och framför ser allt till att hunden är i tillräckligt bra kondition för agility. Men detta är ju inte specifikt för taxförare och taxar. Detta bör alla agilityförare göra.

För taxar som jagar kan agility till och med vara en utmärkt aktiveringsform mellan jakt-säsongerna, då många taxar inte alls får den stimulans och motion de behöver. Dels är det lättare att hålla formen på en hund som aktiveras fysiskt, dels finns samarbetet och förståelsen mellan hund och förare på ett lustfyllt och motivationshöjande sätt.

Ett exempel på detta är August (Honnörs August), den första svenska taxen som tävlade agility i slutet av åttiotalet. En korthårig normalstor jaktchampion. Tyvärr före min tid, men de som var med har berättat att han hade ett skönt drevskall runt hela banan.

Hur fungerar då taxen som agilityhund?

En omöjlig fråga att ge ett enhetligt svar på. Alla individer är ju olika. Och agilitysamarbetet är helt avhängigt relationen mellan hunden och föraren, samt hundens och förarens personligheter.

Men om jag ska generalisera, och det är vad jag har fått i uppgift att göra, så har taxen många bra egenskaper som kommer till sin rätt på en agilitybana: Den arbetar gärna självständigt, är orädd för hindren och inte överdrivet stresskänslig. Som bekant jagar den gärna – även efter bollar. I varje fall om den har fått lära sig att uppskatta den formen av lek och belöning. Att taxen inte heller tackar nej till en köttbulle eller två underlättar träningen väsentligt.

Men visst, det finns en hel del som talar mot taxen som agilityhund. Främst är det fysiken. I förhållande till sin höjd är taxen en tung ras. Den omfattande bröstkorget medför också att taxen måste hoppa högt över

med tax!

Hummelmoras Diva och Hundsports agilityskribent, Mari Edman, i koncentrerat samarbete under en tävling i Knivsta sommaren 2004.

hindren för att inte riva. Diva lyckades faktiskt med något som de flesta agilitydomare dittills hade trott var omöjligt – att med just bröstkorgen slå i långhoppet så det dånade, när det gick som snabbast på ett upplopp. Och inte kunde hon ligga på språng med båda armbågarna i bordet, när reglerna krävde det.

En annan nackdel är att taxen av naturen inte alltid är så följsam. Den vet gärna bäst själv. Med Diva tog det flera år innan hon jag lyckades få henne att förstå att hon inte skulle ta alla hinder som dök upp framför henne och att jag faktiskt hade koll på vilken väg domaren hade tänkt sig att vi skulle ta. Men med mycket och rätt slags träning blev hon till slut förvånansvärt följsam. Till och med så lyhörd att vi förra sommaren diskade oss så fort jag gjorde minsta lilla felaktiga gest.

Hur får då man upp farten på de korta benen?

Precis på samma sätt som man får alla agilityhundar att springa fort. Man lär dem att skynda sig i mål, för där finns en åtråvärd belöning. Och man styr dem så att de hela tiden vet vart de ska och så att svängarna blir så tajta som möjligt. Trots sitt utseende är många taxar mycket smidiga och har rejäl svikt i benen.

Individualister

Men tycker verkligen alla taxar att agility är roligt?

Nej. Det finns ingen ras där alla hundar tycker likadant. Och taxar tycker en massa. En del har enbart jakt i huvudet och en del är rena soffpotatisarna. De taxarna är oerhört svåra att motivera till den formen av samarbete som krävs i agility. De ägare som inte har någon kontroll på sin tax när den är lös har det också motigt. För med kopplad hund går det inte att köra agility på riktigt.

Jag skulle inte rekommendera någon som strävar efter att stå överst på prispallen på agility-SM att satsa på en tax. Har man sådana ambitioner kan man göra det betydligt lättare för sig. Men visst går det att ta sig till SM med en vältränad tax som partner. Diva och jag lyckades, med hjälp av skickliga lagkamrater, kvala in till två lag-SM.

För tillfället finns det i Sverige två duktiga taxar med mattar som, när de inte motionerar rådjur, plockar pinnar i agility- och hoppklass I: strävåriga Inka (Bellomis Qaramelle) och Linda Andersson från Jönköping, samt kortåriga Pamsan (Fixagårdens Pamela) och Jessica Svensson från Karlshamn.

Är man envis och gillar att bli ifrågasatt, av en hund som hela tiden undrar ”varför då?” och inte ”vad vill du att jag ska göra nu?”, kan jag inte tänka mig en härligare och mer utmanande agilityhund än taxen.

Något jag lärde mig av Diva var att taxen ställer mycket höga krav på sin förare. Det är inte lönt att försöka styra och ställa. Inte om man vill att taxen ska vilja samarbeta, vara alert och lyhörd. Då måste man vara betydligt smartare än så. Man måste få taxen att tro att den är bäst i hela världen. Att det är taxen som kör med sin förare. Att taxen vill exakt samma saker som föraren. I samma ögonblick som föraren vill det.

Jobbar man så, är taxen en betydligt bredare allroundhund än de flesta tror. Det bevisade om inte annat Diva. Förutom att hon var både viltspårs- och utställningschampion var hon snubblande nära både agilitycert och ett lydnadschampionat.

Hon är dessutom den enda tax som någonsin har blivit uppflyttad till högre klass bruks (spår).

Från och med nästa vår är det tänkt att smallhundarna på agilitybanorna, lydnads-hundarna och brukshundarna ska få konkurrens av Garbo (Friskus Smulan's Garbo).

– Nä, blev det en tax igen?, är frågan jag får av folk nuförtiden.

– Självklart, svarar jag.

Vad sjutton trodde de? ◆